# KOMISIJOS SPRENDIMAS

## 2011 m. vasario 10 d.

## kuriuo pateikiamas klausimynas, skirtas naudoti rengiant pirmą Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo įgyvendinimo ataskaitą

*(pranešta dokumentu Nr. C(2011) 657)*

**(Tekstas svarbus EEE)**

(2011/92/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 85/337/EEB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 [1], ypač į jos 27 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į 1991 m. gruodžio 23 d. Tarybos direktyvą 91/692/EEB, standartizuojančią ir racionalizuojančią ataskaitas apie tam tikrų su aplinka susijusių direktyvų įgyvendinimą [2],

kadangi:

(1) Direktyvos 2009/31/EB 27 straipsnio 1 dalimi nustatyta, kad valstybės narės kas trejus metus pateikia Komisijai Direktyvos 2009/31/EB, įskaitant tos direktyvos 25 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą registrą, įgyvendinimo ataskaitą.

(2) Direktyvos 2009/31/EB 27 straipsnio 1 dalyje taip pat nustatyta, kad ataskaita parengiama remiantis klausimynu arba gairėmis, kuriuos Komisija parengia Direktyvos 91/692/EEB 6 straipsnyje nurodyta tvarka. Paaiškėjo, jog siekiant užtikrinti, kad valstybių narių ataskaitose pateikta informacija būtų išsami ir ją būtų galima palyginti, klausimynas su klausimais apie visus svarbius Direktyvos 2009/31/EB elementus tinka labiausiai.

(3) Pirmoji ataskaita Komisijai turėtų būti nusiųsta ne vėliau kaip 2011 m. birželio 30 d. Komisijos parengtas klausimynas valstybėms narėms turėtų būti nusiųstas likus ne mažiau kaip šešiems mėnesiams iki ataskaitos pateikimo termino.

(4) Šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Klimato kaitos komiteto nuomonę, pareikštą laikantis Direktyvos 91/692/EB 6 straipsnyje nurodytos tvarkos,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

*1 straipsnis*

Valstybės narės, rengdamos pirmąją Direktyvos 2009/31/EB įgyvendinimo ataskaitą, naudoja priede pateiktą klausimyną.

*2 straipsnis*

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2011 m. vasario 10 d.

*Komisijos vardu*

Connie HEDEGAARD

*Komisijos narė*

[1] OL L 140, 2009 6 5, p. 114.
[2] OL L 377, 1991 12 31, p. 48.

*PRIEDAS*

**Direktyvos 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo (toliau – Direktyva) įgyvendinimo klausimynas**

1. **Bendras apibūdinimas**

1.1. Kokius pagrindinius nacionalinės teisės aktų ir licencijavimo sistemos pakeitimus teko daryti perkeliant direktyvą į nacionalinę teisę? Nurodykite datas, kuriomis įsigaliojo atitinkami perkėlimo teisės aktai.

1.2. Kokia (-ios) kompetentinga (-os) institucija (-os) atsako už Direktyva nustatytų prievolių įvykdymą (23 straipsnis)?

2. **Leidimų išdavimo tvarkos koordinavimas**

2.1. Kaip nacionalinės teisės aktais užtikrinama, kad leidimų išdavimo tvarka ir sąlygos būtų visiškai koordinuojamos, jei paskirta daugiau nei viena kompetentinga institucija? Kaip šis koordinavimas vyksta praktiškai? Svarbiausia, nurodykite, kaip koordinuojamas už čia aptariamos direktyvos ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB [1] įgyvendinimą atsakingų kompetentingų institucijų darbas.

3. **Tarpvalstybinis bendradarbiavimas**

3.1. Kokios nuostatos priimtos tiems atvejams, kai $CO_2$ transportuojamas per daugiau nei vienos valstybės narės teritoriją arba kai saugykla ar saugyklos kompleksas yra daugiau nei vienos valstybės narės teritorijoje, kad būtų užtikrinta, kad visų susijusių valstybių narių kompetentingos institucijos kartu laikytųsi šios direktyvos reikalavimų (24 straipsnis)?

3.2. Ar jau būta praktinės tarpvalstybinio bendradarbiavimo patirties?

4. **Saugyklų parinkimas ir žvalgymo leidimai**

4.1. Ar yra nustatytos teritorijos, kurios gali būti parinktos saugykloms, kaip nurodyta 4 straipsnio 1 dalyje? Gal buvo nuspręsta neleisti geologinio $CO_2$ saugojimo visoje valstybės narės teritorijoje ar jos dalyje, jos išskirtinėje ekonominėje zonoje arba jos kontinentiniame šelfe, kaip apibrėžta Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje (JTJTK)? Valstybės narės neprivalo pagrįsti tokio sprendimo, tačiau būtų gerai, jei nurodytų, kuriose teritorijose neleido saugoti ir kodėl.

4.2. Ar buvo įvertintas saugojimo pajėgumas visoje valstybės narės teritorijoje, jos išskirtinėje ekonominėje zonoje arba jos kontinentiniame šelfe, kaip apibrėžta Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos (JTJTK) arba šių teritorijų dalyje (4 straipsnio 2 dalis)? Jei taip, nurodykite, kaip įvertinimas buvo atliktas ir kokie jo rezultatai.

4.3. Kaip nacionalinės teisės aktais užtikrinama, kad geologinės formacijos tinkamumas saugyklai būtų nustatomas pagal direktyvos I priede nurodytus kriterijus?

4.4. Kokiais atvejais saugyklai parinkti reikalingas žvalgymas (5 straipsnio 1 dalis)?

4.5. Kaip nacionalinės teisės aktais užtikrinama, kad žvalgymo ir saugojimo leidimų galėtų prašyti visi būtinus pajėgumus turintys subjektai ir kad leidimai būtų išduodami arba juos būtų atsisakoma išduoti taikant objektyvius, viešai paskelbtus ir nediskriminacinius kriterijus?

4.6. Kaip kompetentinga institucija užtikrins, kad būtų žvalgomas ne didesnis, nei nurodyta žvalgymo leidime, plotas (5 straipsnio 3 dalis)?

4.7. Kaip nacionalinės teisės aktais užtikrinama, kad žvalgymo leidimo galiojimo laikotarpiu potencialaus saugyklos komplekso būtų neleidžiama naudoti ne pagal paskirtį (5 straipsnio 4 dalis)?

5. **Saugojimo leidimų prašymai**

5.1. Kaip nacionalinės teisės aktais užtikrinama, kad leidimų prašymuose būtų pateikta visa 7 straipsnyje nurodyta informacija?

6. **Saugojimo leidimų išdavimo sąlygos ir jų turinys**

6.1. Saugojimo leidimų išdavimo sąlygų įvykdymas

[1] 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

6.1.1. Kaip nacionalinės teisės aktais užtikrinama, kad būtų įvykdyti visi 8 straipsnyje nustatyti reikalavimai?

6.1.2. Kokia tvarka užtikrinama, kad per nurodytą laikotarpį Komisija galėtų gauti visus leidimų prašymus, saugojimo leidimų projektus ir kitą informaciją, į kurią atsižvelgiama tvirtinant sprendimų projektus (10 straipsnio 1 dalis)?

6.1.3. Kaip užtikrinama, kad būtų atsižvelgta į Komisijos nuomonę, pareikštą dėl numatyto išduoti saugojimo leidimo, kad apie galutinį sprendimą dėl leidimo išdavimo būtų pranešta Komisijai ir kad tais atvejais, kai sprendimas skiriasi nuo Komisijos nuomonės, būtų pateiktos jo priėmimo priežastys (10 straipsnio 2 dalis)?

6.2. Saugojimo leidimų turinio išsamumas

6.2.1. Kaip nacionalinės teisės aktais užtikrinama, kad saugojimo leidimas atitiktų 9 straipsnyje nurodytus reikalavimus?

7. **Saugojimo leidimų pakeitimai, peržiūra, pratęsimas ir panaikinimas**

7.1. Kaip nacionalinės teisės aktais užtikrinama, kad saugojimo leidimai būtų peržiūrimi, prireikus pratęsti, arba, kraštutiniu atveju, panaikinti pagal 11 straipsnio 3 dalį? Svarbiausia, nurodykite, kaip užtikrinama, kad būtų laikomasi kiekvienos iš 11 straipsnio 3 dalyje nurodytų sąlygų.

7.2. Saugojimo leidimo panaikinimas

7.2.1. Kokios nuostatos ir tvarka taikomos tais atvejais, kai pagal 11 straipsnio 3 dalį panaikinus leidimą kompetentinga institucija nusprendžia išduoti naują saugojimo leidimą, ir, pirmiausia, kai kompetentinga institucija laikinai perima visus teisinius įpareigojimus, kaip nurodyta 11 straipsnio 4 dalyje.

7.2.2. Kokios nuostatos ir tvarka taikomos tais atvejais, kai pagal 11 straipsnio 3 dalį panaikinus leidimą, kompetentinga institucija nusprendžia uždaryti saugyklą?

8. **$CO_2$ srauto priėmimo kriterijai ir procedūra**

8.1. Kokiomis nuostatomis ir tvarka užtikrinama, kad $CO_2$ srautą iš esmės sudarytų tik anglies dioksidas ir į jį nebūtų pridedama atliekų ar kitų medžiagų siekiant jas pašalinti? Svarbiausia, nurodykite, kaip nustatoma, kad įgyvendinti šie 12 straipsnio 1 dalyje nurodyti kriterijai:

— nėra neigiamo poveikio saugyklos vientisumui arba susijusiai vamzdynų infrastruktūrai,

— nėra didelio pavojaus aplinkai ar žmonių sveikatai,

— nėra pažeisti taikytini Sąjungos teisės aktų reikalavimai.

8.2. Kokios nuostatos ir tvarka priimtos siekiant užtikrinti, kad operatorius priimtų ir suleistų $CO_2$ srautus tik tuo atveju, jei yra atlikta srautų sudėties, įskaitant ėsdinančias medžiagas, analizė bei rizikos įvertinimas ir jei rizikos įvertinimas parodė, kad taršos lygiai atitinka 12 straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas?

9. **Stebėsena**

9.1. Kokių priemonių imtasi, kad kompetentingos institucijos galėtų užtikrinti, kad patvirtintas stebėsenos planas atitiktų II priede nustatytus reikalavimus ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų renkant, transportuojant ir geologiškai saugant anglies dioksidą, apskaitos ir ataskaitų teikimo gaires, numatytas Direktyvoje 2003/87/EB ([1])?

9.2. Kokiomis nuostatomis ir tvarka užtikrinama, kad operatorius atliktų suleidimo įrenginių, saugyklos komplekso (įskaitant, jei įmanoma, $CO_2$ pliumą), o prireikus – ir supančios aplinkos stebėseną, kaip nurodyta patvirtintame stebėsenos plane?

10. **Ataskaitų teikimas**

10.1. Kokios nuostatos ir tvarka taikomos operatoriaus atskaitomybei? Svarbiausia, nurodykite, kaip dažnai turi būti teikiamos ataskaitos ir kaip užtikrinama, kad būtų laikomasi 14 straipsnyje nurodytų kriterijų.

([1]) Priemones, kurių turi būti imtasi pagal 2010 m. birželio 8 d. Komisijos sprendimą 2010/345/ES, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2007/589/EB, kad būtų įtrauktos šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų renkant, transportuojant ir geologiškai saugant anglies dioksidą, apskaitos ir ataskaitų teikimo gairės (OL L 155, 2010 6 22, p. 34).

11. **Patikrinimai**

11.1. Kokios nuostatos ir tvarka taikomos įgyvendinant visų saugyklų kompleksų eilinių ir neeilinių patikrinimų sistemą, kuria siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi šios direktyvos reikalavimų, ir stebėti poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai (15 straipsnis)? Svarbiausia, nurodykite, kaip dažnai atliekami patikrinimai ir kokiais atvejais atliekami neeiliniai patikrinimai.

11.2. Kokių mastu į eilinių ir neeilinių patikrinimų sistemą įtraukti apsilankymai antžeminiuose įrenginiuose, įskaitant suleidimo įrenginius, operatoriaus atliekamo suleidimo bei stebėsenos įvertinimas ir visų operatoriaus saugomų atitinkamų įrašų patikinimas (15 straipsnio 2 dalis)?

12. **Nuotėkiai arba dideli pažeidimai**

12.1. Kokiomis nuostatomis ir tvarka užtikrinama, kad nuotėkio arba didelių pažeidimų atveju apie tai būtų pranešta kompetentingai institucijai, o taip pat pagal Direktyvą 2003/87/EB paskirtai kompetentingai institucijai (16 straipsnio 1 dalis)?

12.2. Kokiomis nuostatomis ir tvarka užtikrinama, kad operatorius imtųsi ištaisomųjų priemonių, o jei operatorius jų nesiima, kad tai padarytų kompetentinga institucija (16 straipsnio 2–5 dalys)?

13. **Su uždarymu ir laikotarpiu po uždarymo susiję įsipareigojimai**

13.1. Kokios nuostatos ir tvarka taikomos uždarymo ir laikotarpio po uždarymo įsipareigojimams?

13.2. Kaip nacionalinės teisės aktais užtikrinama, kad operatorius ir toliau būtų atsakingas už stebėseną, ataskaitų teikimą bei ištaisomąsias priemones, taip pat už visus įsipareigojimus, susijusius su apyvartinių taršos leidimų atsisakymu nuotėkio atveju ir atitinkamus prevencinius bei ištaisomuosius veiksmus, kol atsakomybė bus perduota kompetentingai institucijai (17 straipsnio 2 dalis)?

13.3. Kokios nuostatos ir tvarka taikoma prieš uždarant saugyklą patvirtinant galutinį laikotarpiu po uždarymo taikomą planą, kuris grindžiamas laikinuoju laikotarpiu po uždarymo taikomu planu (17 straipsnio 3 dalis)?

14. **Atsakomybės perdavimas**

14.1. Kokiomis nuostatomis ir tvarka užtikrinama, kad perduodant atsakomybę būtų įvykdytos 18 straipsnio 1 dalyje nurodytos sąlygos?

14.2. Ar nacionalinės teisės aktais yra numatytas ilgesnis, nei direktyvoje nustatytas 20 metų trumpiausias laikotarpis, kuris turi pasibaigti prieš perduodant atsakomybę? Jei taip, nurodykite koks tai laikotarpis.

14.3. Kokia tvarka užtikrinama, kad per nurodytą laikotarpį Komisija galėtų gauti 18 straipsnio 2 dalyje nurodytą atsakomybei perduoti reikalingą ataskaitą, visus sprendimų dėl atsakomybės perdavimo patvirtinimo projektus ir kitą susijusią medžiagą, į kurią buvo atsižvelgta priimant sprendimų projektus (18 straipsnio 4 dalis)?

14.4. Kaip užtikrinama, kad būtų atsižvelgta į Komisijos nuomonę, pareikštą dėl sprendimo projekto, kad apie galutinį sprendimą dėl leidimo išdavimo būtų pranešta Komisijai ir kad tais atvejais, kai sprendimas skiriasi nuo Komisijos nuomonės, būtų pateiktos jo priėmimo priežastys?

14.5. Kokių priemonių imtasi siekiant užtikrinti, kad perdavus atsakomybę toliau būtų vykdoma tokio lygio stebėsena, kad jos pakaktų nuotėkiui ar dideliems pažeidimams nustatyti (18 straipsnio 6 dalis)?

15. **Finansinė garantija**

15.1. Kaip nacionalinės teisės aktais užtikrinama, kad potencialus operatorius kartu su saugojimo leidimo prašymu pateiktų įrodymą, jog gali būti nustatytos atitinkamos nuostatos, pvz., finansinė garantija arba kuri nors kita lygiavertė sąlyga (19 straipsnis)? Svarbiausia, nurodykite, kaip užtikrinama, kad:

— galėtų būti įvykdyti visi su saugojimo leidimu susiję įsipareigojimai,

— finansinė garantija galiotų ir būtų taikoma prieš suleidimo pradžią,

— ji būtų periodiškai pakoreguojama,

— būtų numatytas 20 straipsnyje nurodytas finansinis įnašas.

16. **Finansinis mechanizmas**

16.1. Nurodykite, kokia tvarka užtikrinama, kad operatorius prieš atsakomybės perdavimą pagal 18 straipsnį pateiktų kompetentingai institucijai finansinį įnašą, ir nurodykite, kaip atsižvelgiama direktyvos I priede nurodytus kriterijus ir su ankstesniu $CO_2$ saugojimu susijusius elementus (20 straipsnis).

16.2. Ar nacionalinės teisės aktais numatyta, kad be 30 metų truksiančios stebėsenos numatomų išlaidų iš finansinio įnašo turi būti padengti dar kokie nors įsipareigojimai?

17. **Trečiosios šalies teisė naudotis saugykla**

17.1. Kokių priemonių imtasi siekiant užtikrinti, kad potencialūs naudotojai turėtų teisę skaidriomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis naudotis vamzdynų tinklais ir saugyklomis susidariusiam ir surinktam $CO_2$ geologiniu būdu saugoti, kaip nurodyta 21 straipsnyje?

17.2. Kokia tvarka užtikrinama, kad operatorius, atsisakantis suteikti naudojimosi teisę dėl pajėgumų arba jungčių trūkumo, atliktų visus reikalingus plėtros darbus, jeigu jie ekonomiškai pagrįsti arba jeigu potencialus klientas yra pasirengęs už juos sumokėti, su sąlyga, kad dėl šių pakeitimų $CO_2$ transportavimas ir jo geologinis saugojimas nepaveiktų aplinkos saugumo (21 straipsnio 4 dalis)?

18. **Ginčų sprendimas**

18.1. Kokia tvarka taikoma sprendžiant ginčus ir kokia nešališka valdžios institucija, turinti galimybę gauti visą susijusią informaciją, dalyvauja šiame procese?

19. **Registrai**

19.1. Kokių priemonių imtasi, kad būtų sudarytas ir tvarkomas išduotų saugojimo leidimų registras ir visų uždarytų saugyklų ir aplinkinių saugyklų kompleksų nuolatinis registras, įskaitant jų erdvinius žemėlapius ir pjūvius, taip pat turimą informaciją, kurios reikia siekiant įvertinti, ar saugomas $CO_2$ bus sandariai ir visam laikui izoliuotas?

20. **Visuomenės informavimas ir jos dalyvavimas**

20.1. Kaip nacionalinės teisės aktais užtikrinama, kad informacija apie geologinio $CO_2$ saugojimo aplinkos apsaugos aspektą, įskaitant patikrinimų išvadų ataskaitas, pagal atitinkamus Sąjungos teisės aktus būtų prieinama visuomenei?

21. **Sankcijos**

21.1. Kokios nacionalinės taisyklės galioja dėl sankcijų už pagal šią direktyvą priimtų nacionalinių nuostatų pažeidimus? Svarbiausia, nurodykite, kaip užtikrinama, kad šių taisyklių būtų laikomasi ir kad sankcijos būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

22. **Kitų teisinių priemonių pakeitimai (31–37 straipsniai)**

22.1. Kaip į nacionalinę teisę perkelti Tarybos direktyvos 85/337/EEB ([1]) I ir II priedų pakeitimai?

22.2. Kaip į nacionalinę teisę perkelti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB ([2]) 11 straipsnio 3 dalies j punkto pakeitimai?

22.3. Kokių priemonių imtasi siekiant užtikrinti, kad būtų įgyvendintas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/80/EB ([3]) naujas 9a straipsnis?

22.3.1. Kaip užtikrinama, kad visų kurą deginančių įrenginių, kurių vardinė elektros energijos galia yra 300 megavatų ar didesnė ir kuriems pirminė statybos licencija išduota po šio direktyvos įsigaliojimo, t. y. po 2009 m. birželio 25 d., operatoriai įvertino Direktyvos 2001/80/EB 9a straipsnyje nurodytas sąlygas?

22.3.2. Kokiomis nuostatomis ir tvarka užtikrinama, kad, jei Direktyvos 2001/80/EB 9a straipsnyje nurodytos sąlygos įvykdytos, įrenginio teritorijoje būtų skirta pakankamai vietos įrangai, reikalingai $CO_2$ surinkti ir suspausti?

22.3.3. Ar būta praktinio šio straipsnio pritaikymo po 2009 m. birželio 25 d. atvejų?

([1]) 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyva 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo, OL L 175, 1985 7 5, p. 40.

([2]) 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, OL L 327, 2000 12 22, p. 1.

([3]) 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/80/EB dėl tam tikrų teršalų, išmetamų į orą iš didelių kurą deginančių įrenginių, kiekio apribojimo (OL L 309, 2001 11 27, p. 1).

22.4. Kaip į nacionalinę teisę perkelti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/35/EB ([1]) II priedo pakeitimai?

22.5. Kaip į nacionalinę teisę perkelti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/12/EB ([2]) pakeitimai?

22.6. Kaip į nacionalinę teisę perkelti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1013/2006 ([3]) pakeitimai?

22.7. Kaip į nacionalinę teisę perkelti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/1/EB ([4]) I priedo pakeitimai?

---

([1]) 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti) (OL L 143, 2004 4 30, p. 56).

([2]) 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/12/EB dėl atliekų (OL L 114, 2006 4 27, p. 9). Direktyva 2006/12/EB nuo 2010 m. gruodžio 12 d. yra panaikinta 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų, panaikinančia tam tikras direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

([3]) 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo (OL L 190, 2006 7 12, p. 1).

([4]) 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (OL L 24, 2008 1 29, p. 8).